

Nr 311.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; given Stockholms slott den 11 maj 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Härigenom förordnas, att 1 och 3 §§ förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

1 §.

I fråga om stämpel till expeditionerna hänföras statsmyndigheterna till följande avdelningar:

Fjärde avdelningen.

Rikets hovrätter; — — — järnvägsstyrelsen; luftfartsstyrelsen; försäkringsrådet; — — — skogsstyrelsen.

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 7 § nämnda undantag och med iakttagande av vad i 4 § stadgas om inteckningskontrollstämpel, denna tariff:

	1 Avd.		2 Avd.		3 Avd.		4 Avd.		5 Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Avskrift — — — — —										
» ur fartygsregistret; se <i>Fartygsregistret</i> .										
» av fastighetslängd; se <i>Fastighetslängd</i> .										
» ur fastighetsregister; se <i>Fastighetsregister</i> .										
<i>Fartygsregistret</i> , avskrift av, som enligt lagen om inteckning i fartyg meddelas inskrivningsdomaren					fri					
<i>Fastighetslängd</i> , avskrift eller utdrag av, som rekvideras av kommun, för vilken längden är upprättad					fri					
» som eljest begäres; lika med <i>Avskrift</i> , annan.										
<i>Fastighetsregister</i> , avskrift — — — av förrättningsman					fritt					
<i>Utdrag</i> av dombok eller protokoll; se <i>Protokoll</i> .										
» av fastighetslängd; se <i>Fastighetslängd</i> .										
» av fastighetsregister; se <i>Fastighetsregister</i> .										

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1945.

¹ Senaste lydelse, se beträffande 1 § 1928: 317 (där förordningen i dess helhet är återgiven), 1943: 423 ävensom 1944: 88, 452 och 554 samt beträffande 3 § 1928: 317, 1930: 243, 1931: 169, 1932: 285, 1933: 378, 1934: 327, 1935: 310, 1936: 330, 1937: 511, 1938: 323, 1939: 330, 1940: 389, 1941: 115, 1942: 462, 1943: 72, 149 och 423 samt 1944: 452.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 maj 1945.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med chefen för kommunikationsdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, *fråga om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften* samt anför därvid följande.

1. Stämpelavgiften hos luftfartsstyrelsen.

I fråga om stämpel till expeditioner hänföras statsmyndigheterna enligt 1 § stämpelförordningen till fem olika avdelningar. Alla statsmyndigheter, som icke särskilt angivits under någon av dessa avdelningar, hänföras till första avdelningen.

Jämväl enligt § 1 förordningen den 7 december 1883 (nr 64) angående expeditionslösen hänföras myndigheter, hos vilka expeditionslösen äger rum, till fem olika avdelningar. Myndighet, som icke särskilt angivits under någon avdelning, äger emellertid icke uttaga expeditionslösen.

I proposition nr 262 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag om inrättande från och med den 1 juli 1945 av en luftfartsstyrelse. Då centrala myndigheter och institutioner i fråga om stämpel till sina expeditioner i allmänhet tillhöra fjärde avdelningen i 1 § stämpelförordningen, torde — vid bifall till nyssberörda förslag — luftfartsstyrelsen böra hänföras till nämnda avdelning. Jag tillstyrker därför att förslag framlägges för riksdagen om tillägg till stämpelförordningen i förevarande avseende samt förutsätter, att Kungl. Maj:t vid bifall därtill senare förordnar om motsvarande ändring i expeditionslösenförordningen.

2. Stämpelfrihet i vissa fall för avskrift eller utdrag av fastighetslängd.

Enligt 3 § stämpelförordningen skall avskrift av fastighetslängd, som utgives av häradsskrivare eller magistrat, såsom »avskrift, annan» beläggas med stämpel till belopp av en krona för varje ark. Jämlikt § 3 expeditionslösenförordningen beräknas lösen för utdrag av fastighetslängd till likaledes en krona för varje ark.

I en den 22 januari 1945 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har *svenska landskommunernas förbund* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga sådana åtgärder att kommun bleve befriad från skyldighet att utgiva stämpelavgift för avskrift av fastighetslängd, som utfärdades för kommunens räkning.

I sin motivering för berörda framställning har förbundet till en början erinrat om att genom förordningen den 26 februari 1943 (nr 72) om ändrad lydelse av 3 § stämpelförordningen avskrift eller utdrag av mantalslängd, som rekviderades av kommun för vilken längden vore upprättad, undantagits från stämpelavgift. Ändringen hade tillkommit efter framställning från förbundet och såsom motiv för stämpelbefrielsen hade förbundet därvid anført, att kommunerna för en rad uppräknade ändamål hade oundgängligt behov av tillgång till avskrifter av senast upprättade mantalslängder. Behovet hade tidigare tillgodosetts genom att häradsskrivarna lämnat kommunerna tillfälle att mot viss mindre avgift erhålla avskrifter av de fastställda mantalslängderna eller genom beställning från kommunernas sida. Denna anordnings fortbestånd syntes emellertid äventyrad efter ett högsta domstolens utslag den 24 mars 1942 (NJA 1942 ref. 39), vari fastslagits, att ifrågavarande avskrifter av mantalslängder skulle stämpelbeläggas, vare sig de vidimerats eller icke av vederbörande häradsskrivare. En stämpelbeläggning av avskrifterna betydde en avsevärd höjning av kostnaderna för deras anskaffande. Såväl materiella synpunkter — avskrifterna erfordrades främst för fullgörande av kommunerna ålagda statliga förvaltningsuppgifter — som rent principiella skäl, 7 § stämpelförordningen undantog redan vissa kommunala myndigheter med statliga förvaltningsuppgifter från stämpelavgift, talade enligt förbundets mening för att de berörda avskrifterna icke skulle beläggas med stämpel.

I sin nu gjorda framställning har förbundet vidare anført:

För sin förvaltning behöva kommunerna emellertid uppgifter icke endast om kommuninneväanarna utan även om fastighetsbeståndet. Praktiskt värdefulla upplysningar i sistnämnda avseende lämna de fastighetslängder, som upprättas vid de i regel vart femte år återkommande allmänna fastighetstaxeringarna. Dessa längder innehålla bl. a. närmare uppgifter om fastighetsjordbruks- och skogsvärden. Sålunda återfinnas där uppgifter om fastigheternas areal och dennas fördelning på åker, tomt, trädgård, slätteräng, kultiverad betesäng, annan betesäng, skogsmark och övrig mark samt beträffande skogsmark uppgifter om virkesavkastningens rotvärde per kbm, markens medelbonitet ävensom den relativa skogstillgången. Betydelsen av att ha ständigt tillgång till dylika uppgifter har särskilt framträtt under nu rådande krisreglering på jordbrukets och skogsbrukets områden. Men även för normala förhållanden är det för kommunens förvaltande myndigheter angeläget att ha omedelbar tillgång till fastighetslängdernas uppgifter om fastigheternas areal och ekonomiska struktur. Det har också varit vanligt, att kommunerna på enahanda sätt som beträffande mantalslängderna hos häradsskrivarna beställt avskrifter av de vid senaste allmänna fastighetstaxering upprättade fastighetslängderna. Även för dessa avskrifter gäller emellertid efter ovan nämnda prejudikat av högsta domstolen att de alltid skola stämpelbeläggas. Väsentligen samma skäl, som på sin tid föranledde att kommunerna befriades

från erläggande av stämpel vid rekvisition av avskrifter av mantalslängder, kunna enligt förbundets mening jämväl anföras för befrielse från stämpel vid deras rekvisitioner av avskrifter utav fastighetslängderna.

Förbundet har slutligen framhållit, att ändringen borde genomföras i så god tid att de avskrifter, som kommunerna begärde av de vid 1945 års allmänna fastighetstaxering upprättade fastighetslängderna, befriades från stämpel. Detta innebure, att författningen i ämnet borde träda i kraft senast den 1 juli 1945.

Över nämnda framställning ha, efter remiss, yttranden avgivits av *statskontoret* samt *länsstyrelserna i Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Västmanlands och Norrbottens län*.

I samtliga yttranden har framställningen tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Länsstyrelsen i Stockholms län har till motivering av sin tillstyrkan anfört:

Under nu rådande extraordinära förhållanden, då primärkommunernas organ bland annat fullgöra viktiga uppgifter inom krisförvaltningen, är det av stor betydelse för dem att äga tillgång till de vid allmän fastighetstaxering upprättade fastighetslängderna, vilka innefatta närmare uppgifter om fastigheterna än motsvarande längder vid årlig taxering. Även under normala förhållanden torde tillgång till ifrågavarande fastighetslängder vara av betydelse för kommunerna vid lösande av viktiga samhällsproblem. Detta blir exempelvis fallet i fråga om sådana kommuner, där särskilt livlig fastighetsbildning råder, eller där kommunikationsfrågor och dylikt äro aktuella.

Jämväl *länsstyrelsen i Malmöhus län* har understrukit, att kommunerna i skilda hänseenden hade behov av tillgång till uppgifterna i fastighetslängderna, varför det syntes rimligt att kommunerna vid rekvisition av dylika längder befriades från stämpelskyldighet.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har framhållit, att länsstyrelsen på sin tid tillstyrkte svenska landskommunernas förbunds framställning om stämpelfrihet för avskrift av mantalslängd, och att den nu ifrågavarande framställningen vore ungefärligen lika behjärtansvärd som den förstnämnda.

Såsom svenska landskommunernas förbund framhållit äger kommun n^u — efter en år 1943 vidtagen författningsändring — erhålla avskrift av mantalslängden för den egna kommunen utan att erlägga stämpelavgift. Då denna stämpelfrihet infördes, motiverades detta bland annat med att det vid tillämpningen av ett flertal författningar, som berörde kommunernas verksamhet, vore av stor betydelse för kommunerna att äga tillgång till de senast upprättade mantalslängderna.

De skäl, som föranledde att kommunerna befriades från stämpelavgift för avskrift av mantalslängden, torde tala för att kommunerna befrias jämväl från skyldighet att erlägga stämpelavgift för avskrift av den egna kommunens fastighetslängd. Det synes nämligen vara av betydelse för kommunerna att vid fullgörandet av olika, å kommunerna lagda arbetsuppgifter hava ständig

*Departements-
chefen.*

tillgång till i fastighetslängderna intagna uppgifter rörande fastigheterna inom respektive kommuner. Särskilt de fastighetslängder, som upprättas i samband med de allmänna fastighetstaxeringarna, torde härvid vara av betydelse.

Med hänsyn härtill tillstyrker jag, att kommunerna befrias från skyldighet att erlägga stämpelavgift för avskrift eller utdrag av den egna kommunens fastighetslängd.

Genomförandet av den ifrågasatta stämpelfriheten påkallar ändring i 3 § stämpelförordningen; ändringen torde böra träda i kraft den 1 juli 1945. I samband med denna ändring torde i 3 § under rubriken »Fartygsregistret» den rättelsen böra vidtagas, att ordet »inteckningsdomstolen» utbytes mot ordet »inskrivningsdomaren».

Någon ändring med avseende å expeditionslösen för avskrift eller utdrag av fastighetslängd torde icke i detta sammanhang komma i fråga.

Föredraganden hemställer härefter, att ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gösta Renlund.